

Studeneec

Ime vasi po Studencu - vodniaku blizu cerkve . Nemško ime Brundl . Gornji del vasi pozneši. V urbariu tamske graščine iz l.1552 in 1567 zasledimo omenjeno vas: " Studenec(Prundtl) ima 2 zemljišči ki obe spadata pod Jamo in sicer 1552: Ahac Lombartič in Andre Mazuiriz(Močvirec)"L.1567 je omenjen še tretji Matevž Muha(Mittheil. des Mus.ver.f.Ar.1895, str.57) Vas se je pa razvila šele v 16.stol - Valv.Ehre II.261 pa že piše l.1681:"Studenec leži blizu Orehka in je obdarovan pred mnogimi drugimi z izvstrn dobrim poljem. Pšenice ni treba gnojiti in tudi če se rž seje zraste pšenica.

Zgodovina cerkve eščenje sv. Barbare se je razširilo v Evropi v 15.stol. s križarskimi vojskami. Na studencu je pod zvonikom na tleh škrl z gotsko letnico) {OX, kar pomeni 1504. Verjetno je, da je to letnica prve c. sv. Barbare na Studencu. Začetka je bila le nekakšna kapela v velikosti prezbit. in onega dela ladje, ki ima drugo stopnjo prizidka. Zadnji del ladje pa so prizidali v 17.stol. Na pročelju in desnem oglu je l.1661, na slavo loku v cerkvi 1680 Stolp in zakristija sta bila prizidana šele v zadnjem stol. bletnico posvečenja so praznovali 2. nedeljo po veliki noči.

Opis cerkve: Orientirana proti vzhodu. V tlorisu - stolp, ki sega s vsz. zidom v pročelje cerkve, pravokotno ladjo in prezbiterij, ki ima zunanjo isto širino kot ladja, znotraj pa je malo ožji, konča se s tremi str. osmerokotnika. Prezbit. je 4.25m dolg, 4.45m širok in okr.5m visok.

Ladja je 7.80m " , 4.75m " " 2 " " " Zakristija je prizidana na sev. strani prezbit. Cela stavka je zunanjo opasana s podzidkom, ki se od zap. proti vzh. zvišuje v treh stopnjah, zgoraj pa jo krasijo podstrešni zideci s konzolami. Na listni str. za oltarjem(vel.) je v steni ozko gotško okence, 15 cm široko odprtino. Druga okna so štirioglata. Izpod zvonika vodi v cerkev kamnit portal. Pevski kro v zelo slabem stanju.

Obok prezbiterija tvorijo šilaste sosvodnice s tanko mrežo reber z okroglimi sklepniki. Rebra prehajajo v konzole. Samo nakazna gotški slog(16.stol).

Ladja prekrita z ravnim stropom, ki je ob podolžnih stenah nekoliko zaokrožer

F. Rupnik: Zgod. Hrenovske župnije (solon)

Stene so okrašene s trodelnim venčnim zidcem. Na stedi stropa sta dva štuk okvirja, eden v drugem. Stolp ima piramidno streho.

Oprava: Trije oltarji z lesenimi nastavki.

Vel. oltar sv. Barbare je naredil l. 1853 podobar Aloizij Götzl v Kranju za 323 gld in 40 krajc. (Inventar cerkve l. 1853 v ž. arhivu).

Ob vsaki str. slike sv. Barbare, ki jih nosita dva vitka stebra ogredja, na katerem sloni streha v obliki krožnega izseka. Preprosto delo brez finejše umetniške zamisli. L. 1889 je podobar Luka Bač iz Studenca oltar prebarval in pozlatil (Historia I. 18.).

Str. oltarja sta oba delo enega mojstra, ki je na zadjo str. oltarja napisal začetnice svojega imena: A.G.P. in letnico 1690. L. 1693 ju je posvetil tržaški škof Miller. Dedka spomenika zgodnjebaročne dobe v župniji.

Ob straneh dupline s kipom oltarnega svetnika stoita stebra, ki nosita ogredje, na vrhu je nastavek, iz akantvega listja sestavljen polkrožen okvir, v katerem je na desnem oltarju podoba boga očeta, na levem sv. Duha. Ob str. oltarja stoita na konzoli z angel'sko glavico še po en kip in nad njim krogovičje. Na oltarju sv. Ahacija sta kipa sv. Jožefa in sv. Antona, Na oltarju sv. Mariete pa sv. Lucija in sv. Reza. Podstavek oltarja je zidan, m ezna kamnita plošča, relikvijske vzdane v podstavek in ne v menzo.

Po Katapanu) B) so v teh dveh oltarjih relikvijske sv. Kandida.

Katapan določa za cerkev v Studencu mašo za oba praznika sv. Ažiha, čeprav tu nima oltarja sv. Ažiha, kot v Strmici. Ali je bil pred l. 1690 imeli v Studencu str. oltar sv. Ažiha?

Zvonovi: pobrala svetovna vojna. Sedani trije novi, uglaseni so na h, d, g in tehtajo 621 kg.

Relikviji iz l. 1852, stal 40 gold 95 kr. večna luč iz l. 1847 (Iz inventarja)

Fr. Rupnik, kurat: zgodovina hrenoviške župnije
str. 277 - 281. (rokopis)